

Коломієць К. В.

ПОЛІТИКА ПРОТЕКЦІОНІЗМУ В УКРАЇНІ

Державна політика захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції шляхом використання тарифних і нетарифних інструментів торговельної політики називається політикою протекціонізму.

Протекціонізм здійснюється за допомогою низки заходів:

1. Мито — непрямий податок, який накладається на товари, що переміщуються через митний кордон, тобто ввіз/вивіз чи транзит і який включається до ціни товарів та сплачується за рахунок кінцевого споживача.
2. Квоти — обмеження на кількість товарів, які ввозять з інших країн.
3. Добровільні обмеження — експортери добровільно погоджуються на обмеження кількості товару, який ввозиться щоб уникнути введення більш жорстких бар'єрів щодо імпорту.
4. Експортні субсидії - виплати, які дозволяють продавати свою продукцію за кордоном за нижчими, так званим демпінговими, цінами.

Проводячи політику протекціонізму, держава захищає національних виробників, стимулює розвиток національного виробництва. З іншого боку, така політика може призвести до застійних явищ, оскільки послаблюються стимули до технічного прогресу, що, своєю чергою, веде до падіння конкурентоспроможності національних товарів. За такої політики посилюється нелегальне ввезення товарів контрабандою. Крім того, торгові партнери можуть вжити відповідних заходів щодо експорту товарів тієї чи іншої країни, що завдасть економіці збитків. Протекціонізм переважає в зовнішньоторговельній політиці країн, що розвиваються.

Виділяють декілька форм протекціонізму:

- селективний — скерований проти окремих країн або окремих видів товарів. Об'єктом захисту селективного протекціонізму є окремі (вибіркові) галузі національної економіки, що потребують захисту. До них традиційно в світовій економіці належать сільське господарство (існує навіть спеціальний термін — аграрний протекціонізм), сфера послуг, молоді галузі національної економіки.
- галузевий — скерований на захист окремих галузей, найчастіше сільського господарства;
- колективний — проводиться об'єднаннями країн щодо країн, які не входять у ці об'єднання;
- прихований — здійснюється методами внутрішньої економічної політики.

Про прихований протекціонізм доречно говорити тоді, коли важко відокремити заходи внутрішньої економічної політики від протекціонізму,

тобто національні зарубіжні суб'єкти господарської діяльності ставляться в однакову ситуацію, але внаслідок різного рівня економічного розвитку країн, різниці в конкурентоспроможності товарів зарубіжними партнерами ці заходи сприймаються як протекціоністські. На практиці кожна країна застосовує змішаний протекціонізм як поєднання тарифних і нетарифних методів та інструментів впливу на процес досягнення національних торговельно-економічних інтересів. Завдяки політиці протекціонізму сформувалась промисловість Великобританії, стабільні позиції на світовому ринку посіли індустрії Німеччини, США, Франції та деяких інших країн.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри менеджменту Баєвої О. І.